

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krone, za četrta leta 2 kroni; ista naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Za slovensko univerzo v Ljubljani.

Gradec 12. svečana 1903.

Minilo je leto, odkar je slovensko dijaštvo, razkropljeno po vseh avstrijskih univerzah izrazilo soglasno opravičeno zahtevo, da se da Slovincem lastno, slovensko vseučilišče v Ljubljani. Klic pa, kojega je povzdignilo s tem slovensko dijaštvo, ni ostal osamljen. Odmevalo je povsod, kjer bivajo Slovenci in od vseh strani naše domovine so se pošiljale vladi peticije glaseče se: dajte nam slovensko univerzo v Ljubljani.

Govoril je ves slovenski narod in glasno zahteval svojih pravic, ki so mu sicer po osnovnem zakonu zajamčene, a do danes še neuresničene. Govorili so naši zastopniki v državnem zboru, ter energično pozivali vlado, da že vendar enkrat ustreže opravičenim zahtevam slovenskega naroda. Pa nam Slovincem je že menda od pamtiveka prisojeno, le dajati in dajati, a zato nič prejemati.

Vlada se je tudi tokrat udala pritisku naših narodnih nasprotnikov, ki so pa baš ob tej priliki pač dovolj jasno pokazali, kako smrtno sovražijo vse, kar bi zamoglo biti v prospeh in napredek slovenskega naroda. Naši zahtevi se ni ustreglo. A pričakovala je vlada in pričakovali so naši nasprotniki, da Slovenci svojo opravičeno zahtevo zopet umaknemo in to mogoče za dolgo dobo let.

A o tem so se motili. Zahteva slovenskega vseučilišča v Ljubljani je prešla Slovincem v kri in od te zahteve ne odnehamo niti za las, nikdar in nikoli!

Dajte nam lastno najvišje vzgojevališče, dajte nam slovensko univerzo v Ljubljani, to bode ostal naš klic, dokler se nam ne ustreže!

To nam svedoči jasno tudi sijajni manifestacijski shod, kojega je priredilo v sredo, dne 11. t. m. slovensko dijaštvo združeno z dijaki vseh slovanskih narodov v prostorih Karl-Francove univerze v Gradcu, in kojemu ožji povod so bili spori med slovanskim in nemškim dijaštvom ter nečuveno in naravnost hujskajoče pisarjenje tukajšnjih nemško-nacionalnih listov napram slovanskemu dijaštvu.

Proti šesti uri popoldne je bilo na hodnikih vseučilišča nenavadno živahno življenje. Trumoma so prihajali dijaki raznih slovanskih narodov k zborovanju, in kmalu je bila dvorana, odločena za zborovanje, napolnjena do zadnjega kotička. Bilo je nad 300 udeležencev.

Zborovanje je otvoril predsednik „Triglava“ (phil. Masten), ki pozdravi navzoče ter v kratkih in jedrnatih besedah razloži namen zborovanja.

Na to se izvoli predsednikom zbora soglasno pravnik Vidovič, ki takoj tudi prevzame predsedništvo ter odda besedo prvemu govorniku Sagadinu, ki po daljšem, temeljitem govoru prečita resolucijo, ki je bila z velikim navdušenjem soglasno sprejeta.

K drugi točki dnevnega reda: „Slovensko vseučilišče v Ljubljani“ — govori phil. Masten.

Nato prečita govornik v imenu vseučiliškega odseka resolucijo, ki je bila istotako kot prva med živahnim odobravanjem soglasno sprejeta.

K točki: Slučajnosti se javita za besedo Kosewycz (Malorus) in Bujas (Hrvat).

Prvi utemeljuje važnost in potrebo češke univerze v Brnu in maloruske v Lvovu ter predlaga da se njegovi tožadrevni resoluciji pridružijo vsi navzoči, kar se tudi sprejme.

Gd. Bujas predlaga resolucijo, v koji zahteva reciprociteto vseh na zagrebškem vseučilišču položenih izpitov za Avstrijo ter prosi, da se Hrvate v tej zahtevi dovoljno podpira.

Po končani debati, ki je bila proti koncu precej živahna, prečita predsednik med burnimi „Živio“-klici došle brzojave:

Ljubljana. — Župan Hribar:

Zavedni slovenski akademični mladini pošilja bela Ljubljana iskrene pozdrave.

Dunaj. — „Sovenija“:

Ponovni složni nastop slovanskih akademikov mora prepričati tudi nasprotnike, da ne odnehamo v boju za ljubljansko vseučilišče, dokler ne zmagamo. Sloga in delo! Zborovalcem — „Na zdar“!

Dunaj. — Slovensko dunajsko dijaštvo:

Iskreno pozdravljamo shod graških slovanskih akademikov in z vso odločnostjo se pridružujemo Vaši manifestaciji za ljubljansko vseučilišče, za zahtevo, od katere ne odstopimo nikdar.

Nato se zahvali predsednik zbora za mnogobrojno udeležbo ter zaključí — opozarjajoč na dalekosežen pomen tega skupnega nastopa — zborovanje.

V drugič je sedaj dvignila slovenska akademična mladež svoj glas ter krepko zahtevala lastnega najvišjega izobraževališča. Želeti je le, da se temu klicu dijaštva pridruži tudi ves slovenski narod ter energično ponovi svoje lanske zahteve, tedaj ne bode treba več dolgo čakati, ko bode z drugimi impozantnimi stavbami dčila našo belo Ljubljano tudi slovenska „Alma mater“.

Resolucije

sprejete na slovanskem vseučiliškem shodu v Gradcu dne 11. t. m.

I.

Povodom posvetovanja v zadevi ljubljanskega vseučilišča zbrano dijaštvo vseh slovanskih narodov Karl-Francove univerze v Gradcu protestira soglasno najodločneje proti nečuvenim napadom in izzivanjem nemškonacionalnih graških dnevnikov nasproti vsemu slovanskemu dijaštvu radi nekega dijaškega spora, ker je očitno, da se namerava na ta način samo poostriti že od nekdanj napeto razmerje med nemškim in slovanskim dijaštvom graškega vseučilišča do neznosnosti.

Zbrano slovansko dijaštvo protestira proti hujskajoči pisavi graškega „Tagblatt-a“ in njegovi jasni tendenci, da se za vedno poruši do sedaj vladajoča sporazumnost med nemškim in slovanskim prebivalstvom graškega mesta in to tembolj, ker sega vsled vednega hujskanja omenjenega lista napetost med nemškim in slovanskim prebivalstvom že tako daleč, da se slovanskim gostom kratkoma zabranjuje v internacionalnih lokalih govoriti v medsebojnem občevanju v slovanskem jeziku.

Zbrano slovansko dijaštvo izraža svoj začudenje in ogorčenje napram predbacivanju, da krši nemško gostoljubnost, ki jo baje uživa v tem, da sme obiskovati nemško graško vseučilišče. Nasprotno bode slovansko dijaštvo graškega vseučilišča vedno in vedno zahtevalo svoje pravice, da se ga smatra popolnoma enakopravnim na vseučilišču, ki se je ustanovilo in se vzdržuje z denarjem vsega, po veliki večini slovanskega prebivalstva avstrijske države in katero obiskovati je slovansko dijaštvo le prisiljeno, ker se mu vkljub vednim zahtevam odrekajo lastna vzgojalska na domačih tleh.

II.

Z ozirom na to, da bodo državni poslanci v državnem zboru zopet odločevali o velikih vsotah, odkazanih šolskim in sploh kulturnim namenom in do zdaj slovanskemu narodu namenjeni delež nikakor ni bil primeren niti njegovemu denarnemu niti krvnemu davku, dasiravno mu že članek 19 osnovnega zakona jamči popolno enakopravnost z drugimi avstrijskimi narodi.

Z ozirom na to, da nas le lastno vseučilišče reši iz tužnega položaja in neprijetnih razmer na graškem in dunajskem vseučilišču, ki postaja od dne do dne neznosnejši vsled sistematičnega hujskanja nemškonacionalnih listov, ki rušijo do sedaj prijazno razmerje med slovanskim dijaštvom in meščanstvom — z ozirom na to, da nočemo, akoravno slovesno in odločno protestujemo proti temu, da se nas Slované smatra na graškem vseučilišču kot trpljene goste, ker je to vseučilišče glasom ustanovne listine ustanovljeno za obe narodnosti notranje Avstrije, poslušati dalje takih očitaj — opozarja slovansko dijaštvo visoko vlado vnovič na razloge, navedene v naši lanski spomenici na vlado, opozarja visoko vlado na stotine peticij avtonomnih slovanskih oblastev, in vnovič izraža svojo zahtevo, da se visoka vlada končno vendar ozira na stoletno željo celega slovenskega naroda.

Navzoče dijaštvo vseh slovanskih narodnosti se soglasno pridružuje tej opravičeni zahtevi Slovincem.

III.

Slovanski dijaki v Gradcu nujno apelirajo na vse slovanske, posebno pa na slovenske poslance, da zastavijo ves svoj vpliv pri vladi v prilog slovanskemu vseučilišču v Ljubljani.

IV.

Slovanski dijaki pozivljajo rodoljube, da prirejajo širom domovine manifestacijske shode v prilog slovanskemu vseučilišču v Ljubljani.

Celjske in štajarske novice.

(Nujna prošnja na Njega ekscelenco gospoda ministrskega predsednika dr. pl. Körberja.) Mišudano podpisani obrtniki, brez ozira na narodnost in politično prepričanje, Nemci in Slovenci, smo zelo vznemirjeni, ker smo izvedeli, da Vaša ekscelenca namerava ugoditi želji malega števila celjskih nemških političnih špekulantov ter da nameravate predstaviti slovensko-nemško nižjo gimnazijo iz mesta Celja. Mi obrtniki obeh narodnosti v Celju se obračamo na

Vas z nujno prošnjo, da opustite svojo namero in da pustite slovensko-nemško nižjo gimnazijo v Celju, kakor ja bila dozda. Če bi se ta gimnazija iz Celja premestila, izgubili bi mi obrtniki obeh narodnosti neizmerno mnogo in bi trpeli veliko gospodarstveno škodo. Politične razmere so v Celju povzročile takšno napetost, da mi obrtniki s strahom gledamo v bodočnost. Uradniki, ki so iz drugih krajev semkaj prestavljeni, so vzrok velikega nasprotstva, ki vlada že nekaj let med slovensko in nemško narodnostjo v Celju, ker agitirajo zoper Slovence, katerih je v celjskem okraju nad 90% vsega prebivalstva. Kmetško ljudstvo pa misli, da smo mi vzrok velikega nasprotstva zoper Slovence, s katerimi smo neprenehoma v kupčijskih zvezah, in se nas začenja ogibati. Če bi se slovensko-nemška gimnazija po želji uradnikov iz Celja prestavila, začelo bi se s slovenske strani gotovo zopet živahno agitirati zoper celjske obrtnike, kar bi nam bilo v nedogledno škodo. Mi pa želimo, da se sklene mir med obema narodoma in zato prosimo Vašo ekscelenco, da nas uslišite in pustite slovensko-nemško gimnazijo v Celju, kajti če jo prestavite, trpeli bi mi veliko gospodarstveno škodo. Prosimo tudi Vašo ekscelenco, da naših imen ne izdate javnosti, da bi se ne začela kje zoper nas agitacija z nemške strani, kar bi marsikateremu izmed naš škodovalo. Celje, dne 15. sušca 1903. Sledi 30 podpisov celjskih obrtnikov obeh narodnosti.

(Celjski trgovci in obrtniki, ne zamudite važnega trenutka!) Na drugem mestu objavljamo prošnjo, podpisano od 30 celjskih nemških in slovenskih obrtnikov. Čitajte jo! Kdor se hoče ti prošnji pridružiti, naj vzame pol pole papirja in napiše sledeče vrstice: „Jaz podpisani celjski obrtnik se popolnoma strinjam s prošnjo celjskih obrtnikov, priobčeno v „Domovini“ dne 17. sušca 1903. Celje, dne ... sušca 1903. Potem se pridene podpis. Taka izjava se naj da v kuvert in pošlje na uredništvo „Domovine“ ali pa naravnost na ministrskega predsednika. Potem pošljemo vse skupaj ministrskemu predsedniku na Dunaj. Piše se lahko slovenski ali nemški. Bati se ni nikomur ničesar, kajti mi se s častno besedo zavezujemo, da živa duša razun uredništva „Domovine“ ne bode izvedela, kdo je podpisal. Mi si bomo seveda vse zapomnili in nikomur ne bode žal, če nas uboga. Delati pa treba zelo naglo, v nekaj dneh pošljemo vse skupaj na Dunaj. Torej ne zamudite!

(„Divji lovec“.) Posamezne vloge igrane so se vseskozi dobro. Naša že davno znana izvrstna diletantka gospica Jela Sernečeva kot Majda in g. Spindler kot Janez sta kar najboljšo pogodila nesrečni zaljubljeni par, zlasti, če se pomisli, kaki težavni ulogi sta imela. — G. Salmič kot revež Tonček igral je nedosegljivo; to so bile tiste strune, ki vzbujajo sodoneč odmev v dušah poslušalcev. Ta revček bil je res krasen tip dobrega starčka. — Neizprosno trd in v svoji blaznosti kar demoničen bil je rihtar (župan) Zavrtnik. Občinstvo mu je burno ploskalo, povsem osvojeno po veliki tragiki njegovega nastopa. — Jako dobro je pogodil dr. Stiker ulogo bahatega Lisja kovega Gašperja, zelo so ugajali goa. Dobršekova (Anka), goa. Cizlova (kočarica), g. Dobršek (kovač Jure) in g. Fabjani (Tine). — Tudi vse druge manjše vloge so se igrane prav dobro. Krasni so bili skupni nastopi — po zaslugi gosp. Salmiča prave specialitete našega odra. Pevke in pevci so bili povsem izborni, in narodna godba je igrala zelo dovršeno. Uspeh igre je bil sijajen, a gledališče do zadnjega kotička natlačeno polno. Pevskemu društvu in našemu občinstvu častitamo — glede dramatične umetnosti napreduje naše Celje s silnimi koraki.

(„Dijaški dom“ v Celju.) Ravno kar smo izvedeli, da je celjska posojilnica zopet darovala za celjski „Dijaški dom“ 2000 K. V tem času sklepajo tudi drugi zavodi, društva in korporacije svoje letne račune. Spominjajte se ob tej priliki s primernimi zneski celjskega „Dijaškega doma“, da bomo mogli kmalu začeti s stavbo tega važnega zavoda. Kmalu se bode spet v državnem zboru začel boj za celjsko slovensko gimnazijo, kakor naznanja brzojavka poslanca Berkša v zadnji številki našega lista. Dokažimo svoje navdušenje za celjsko gimnazijo z znatnimi

prispevki za „Dijaški dom“. Posnemajte celjsko posojilnico!

(Posnemanja vredno.) Prijatelj umrlega celjskega trgovca Wallanda, g. Blaž Dobida, posestnik v Trstu, je daroval mesto venca na grob svojemu bivšemu rojaku celjski slovenski dijaški kuhinji 20 K. To je gotovo posnemanja vredno.

(Slovensko vseučiliško vprašanje.) Mi moramo dobiti svoje narodno vseučilišče. Gotovo se še vsakdo spominja lepih dni iz lanskega leta, ko se je ves slovenski narod soglasno zavzel za to važno zadevo. Zdaj so pa slovenski dijaški začeli iznova boj za slovensko vseučilišče. Dolžnost slovenskih poslancev v državnem zboru je zdaj ob proračunski debati, odločno se potegniti za to veliko slovensko zahtevo. Na drugem mestu objavljamo vesti iz vseučiliških krogov glede gibanja za slovensko vseučilišče. Mi smo pa tega prepričani, da bo moral zopet po celi domovini zavrisniti glas v ti važni narodni zadevi. V Avstriji pride nemara kmalu do velikih političnih dogodkov, takrat moramo biti pripravljeni za boj za vse naše kulturne potrebe.

(Slovensčina Gleispachovih nemških sodnih uradnikov na petrograjski razstavi.) Sprožila se je misel, razstaviti na slovenski razstavi v Petrogradu tudi sodne spise, katere pišejo na Spodnjem Štajarskem nemški sodni uradniki v slovenskem jeziku. Iz teh bi se svet lahko prepričal, kako se naš jezik od nemških uradnikov dannadan pači in neusmiljeno na križ pribija. Če pravosodna uprava nima slabe vesti, se gotovo ne bode obotavljala začasno dati na razpolago dotičnih aktov.

(Kaj je s tujim uradništvom na naših tleh?) Kar si vse pri nas c. kr. oblasti nasproti Slovincem dovoljujejo, presega že vse meje. Na c. kr. davčnem uradu v Celju slovenski plačevalci davkov že nekaj časa z ogorčenjem in začudenjem opazujejo nabit reklamni koledar za celjske prusaške trgovce in obrtnike. Reklamnega koledarja slovenskih trgovcev in obrtnikov seveda ni zraven. Vi, gospod uradni predstojnik, svetujemo Vam-danes z vso sploh možno odločnostjo, da bode ta reklamni koledar največjih zatiralcev našega naroda kmalu za vselej sfrčal iz uradnih prostorov celjskega c. kr. davčnega urada, če ne, bomo drugače govorili!

(Še enkrat Lojze Walland) Tukajšnji nemški listič blebete, da smo baje mi v poročilu o smrti rojenega Slovence in umrlega ljutega nasprotnika Slovencev, Wallanda, kaj nespodobnega pisali. Naši bralci itak vedo, da je to laž, ker so sami čitali naše, zelo dostojno poročilo in ker iz naše pisave izprevidijo, da se mi z mrtveci ne bojujemo. Mi vsakomu, ki je na krivi poti in je ujet v nemčurske zanjke, že zdaj, dokler še živi, prigovarjamo, naj postane poštenjak, to je, naj postane, kar je bil, rojen Slovenec. Če pa kdo umrje kot izdajalec slovenskega rodu in slovenske matere, ali mu mi moremo, če hočemo sami ostati pošteni, peti slavo speve za to, da se je izneveril svojemu rodu in svoji krvi. Ne, tega mi ne moremo in ne bomo!

(Šesti zaupni shod v celjski okolici.) Dasiravno celjski Nemci, na čelu jim župan Rakusch, znan iz sodne razprave „o prokleti predrznosti“ in dr. Negri, obsojen zaradi opljuvanja slovenskih gospodičen, ne vidijo radi, da politično društvo „Naprej“ odkriva namene celjske nemške stranke, priredil se je zadnjo nedeljo zopet zaupen shod kmetških volilcev celjske okolice. Vršil se je za soseski Košnico in Polule. Sprejele so se soglasno ostre resolucije zaradi prizadevanja celjskih Nemcev, da celjska okolica ne dobi slovenske ljudske šole, in da bi se celjska slovenska gimnazija premestila kam drugam ali celo odpravila. Ravnotako so se sprejeli navdušeni sklepi tihoči se odprave celjskih mitnic in namere Celjanov, odtrgati od okolice davčno najznamenitejše dele občine. Slednjič se je sklenilo izvajati potrebne posledice nasproti spodnještajarskim Nemcem, ker po svojih listih sramotijo slovensko kmetško ljudstvo in Slovence slikajo za morilce in ljudožrce.

(Celjski nemški kozlički in žalsko-laška delniška pivovarna.) Celjski poulični kozlički so pred nekaj dnevi, ko se je pri celjski zalogi gori imenovane delniške pivovarne napravil slovenski napis, uprizorili spet neko jako ponesre-

čeno demonstracijo. „Redarjev“ slučajno ni bilo blizu in gotovo niso nič slutili (?) o nameravani nedolžni igraciji. Udeležil se je pa komedijski iz prejšnjih let dobro znani največji nemški poulični kozliček. Imena nam ni treba imenovati, vsak meščan ugane prvi hip, koga menimo, tudi „redarji“. Mi se pa smejemo onemogli jezici teh pouličnih kozličkov. In če bi si polomili vse rogličke in se vsi na glavo postavili, delniška pivovarna Žalec Laško je vsa ed svojega izvrstnega piva tako priljubljena daleč na okrog, da je celo v skrbah, ali se bode mogla odzvati vsem mnogobrojnim naročilom.

(Zanimivosti iz časa vojniških volitev.) 5. Zanimivost. Po volitvi v tretjem razredu se je neki dvajsetletni pobič iz Zottlove trgovine predrznil izreči proti mimoidočima Celjanoma neko razžaljivo besedo. Ta sta mu seveda še tisti hip korajžno odkupila. Fartič je začel takoj za odpuščanje prositi in se je očividno lažljivo izgovarjal, da je dotično besedo kar tako izgovoril in ne z ozirom na mimogredoča Celjana. S pobiči se seveda močje ne tožijo, drugače bi pa kašo pival. 6. Zanimivost. Kovač Jekl, ki živi seveda samo o Slovincih, je po volitvi imel v krčmi, kjer so slavili nemčurji svojo „zmago“, ščuvajoč govor zoper Slovence. Vojniški Slovinci so pa to izvedeli in so soglasno sklenili izvajati posledice. Zdaj smo radovedni, kaj bode Nemcem koval in kako bode valed svojega ščuvanja zoper Slovence stradal. 7. Zanimivost. Tudi ta se tiče Vas, gospod državni pravdnik. Imamo priče, da se je izrazil Karl Uratarič javno: „Šestnajst jih imam na skali v hosti, pa je vendar vse moje, kakor poprej“. To se pravi, da se je na njegovo ničvredno skalnato parcelo v neki odvetniški pisarni v Celju zapisalo 16 lastnikov, samo da bi imeli volilno pravico. Ali se Vam ne zdi gospod državni pravdnik, da se je tu zgodilo volilno sleparstvo? Natančnejše podatke izveste, ako zahtevate od politične oblasti ugovor zoper veljavnost volitev. Tam so zapisane tudi priče. 8. Zanimivost. Neki prijatelj nam je obljubil, da pripravi za naš list po katastrski mapi ilustracijo parcelic, na podlagi katerih so vojniški „viničarji“ volili. Vsemu svetu bode torej dana prilika občudovati vojniško volilno sleparstvo. 9. Zanimivost. Dan po volitvah je prišel Temerl, oskrbnik deželne hiraničnice, k slovenskemu volilcu gospodu Vrečerju, plačal mu račun za meso in mu ob enem naznanil, da ga bode zdaj deželni zavod, plačan s slovenskim denarjem, bojkotiral, ker je kot narodnjak storil svojo dolžnost. Gospod Vrečer se te grožnje seveda ne ustraši, pač pa trepetajo vojniške nemčurske reve, ker so Slovinci sklenili nasproti nemčurjskim obrtnikom enako postopati. 10. Zanimivost. Blizu c. kr. poštne urada so neke nemčurske „frajlice“ kazale svojo navdušenost s sramotilnim žvižganjem nasproti slovenskim volilcem. Zdaj bode pa ravnatelj pošt v Gradcu preiskaval, ali so krivi tudi poštni uslužbenci, in če je res, o čemur bodo odločevale izpovedbe uglednih prič, bodo zasramovalke slovenskega naroda ob kruh.

(„Murski Sokol“.) Nemce in nemčurje strahno je, da se bo v Ljutomeru ustanovilo društvo, ki bode bramba slovenskih pravic zoper nemčurstvo. Mi pa pravimo: Ravno to je dobro znamenje za ljutomersko slovenstvo, če se Nemci že zdaj boje društva. To je tudi najboljša spričevalo, da je društvo Slovincem potrebno.

Odgovor poljedelskega ministra

na interpelacijo poslanca Ploja v zadevi izplačevanja državnih in deželnih predujmov.

„V seji visoke zbornice dne 9. aprila 1902 so poslanec dr. Ploj in tovariši interpelirali radi zaostalih izplačevanj brezobrestnih državnih in deželnih predujmov v okrajih Rogatec in Šmarje.

Čast mi je, da na to interpelacijo odgovorim sledeče:

Že v poletju leta 1901, torej že davno prej, predno se je vložila interpelacija, sem spoznaval, kolikega pomena je čim hitrejši postopek pri razdelitvi predujmov onim, ki jim je trtna uš uničila vinograde, za napredek preureditve po trtni uši poškodovanih vinogradov, potrdil predloge, ki mi jih je namestništvo v Gradcu v sporazumu z deželnim odborom štajarskim predložilo

v svrhu, da se skrajša rok med vložitvijo prošnje za predložitev in izplačilom dovoljenega predujma.

Začenši z letom 1902 je bil določen zgodnejši rok za vsakoletno vlaganje prošnje, za posvetovanje o prošnjah pri namestništvu in deželnem odboru, kakor tudi za predložitev dotičnih prošenj poljedelskemu ministarstvu.

Nadalje se je naročilo učiteljem vinoreje, da v prihodnje sestavijo prošnje ubožnejšim posestnikom; odredilo se je tudi, da naj se posestva za katera se je prosilo brezobrestnega posojila, po vložitvi prošnje, še predno se podeli posojilo, po preglednikih preiščejo, ali so pripravna za nove nasade.

Ker preglednik ob tej priliki lahko pregleda, koliko sveta je na novo zasajenega, mu ni treba pozneje vnovič pregledovati posestva, kar mu je zelo pripravno, ker je sicer z drugim delom zelo obložen.

Izplačala se pa bo prva polovica posojila tudi najdalje šele po vknjiženju posojila radi varnosti upnikov, države in dežele.

Po dosedanjem postopku se je izplačala prva polovica predujma šele po sprejemu potrdila, v katerem je preglednik potrdil, da je pregledal svet in spoznal, da se vsled začetih del na zemljišču sme izplačati posojilo, — po novem postopku, po katerem je odločilni pregled zemljišča že ob vložitvi prošnje, torej predno se dovoli predujem, se izplača prva polovica posojila takoj, ko je posojilo dovoljeno, ne da bi se zemljišče vnovič preiskalo.

Ravno to sestavljanje omenjenih potrdil, katera se morajo pri posojilih, ki so bila dovoljena leta 1901, izvršiti še po starem načinu, je povzročilo, da se je zavleklo izplačilo nekaterih predujmov, ki so bili dovoljeni leta 1901. Vinogradnikom v šmarskem in rogaškem okraju, ker je preglednik, ki je moral sestaviti ona potrdila, vinorejski učitelj Kušec, obolel, predno je pregledal dotične vinograde, in ni o svoji bolezni obvestil kompetentnih činiteljev, da bi bili določili za ta posel drugega preglednika. Vsled tega so se zemljišča pregledala šele v svečanu 1. 1902 in so potrdila došla šele 21. sušca, oziroma 4. malega travna 1902 okrajnemu glavarstvu celjskemu in ptujskemu.

Iz tega, kar sem povedal, je razvidno, da se bo v prihodnje popolnoma ugodilo želji gospoda interpelanta.

Druge slovenske novice.

(Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani) je imela dne 12. marca 1903 svoj tretji redni občni zbor. Iz letnega poročila razvidimo sledeče bilančne številke: Aktiva: stanje blagajne K 125.124.93, listine menic K 2.695.826.95, devize, valute in novci K 29.685.72, predujmi na vrednostne papirje K 227.736.24, vrednostni papirji K 796.872.92, dolžniki K 963.302.56, inventar K 17.697.44. Pasiva: delniška glavnica 1.000.000 vloge na knjižice in tekoči račun K 2.893.158.85, upniki K 743.235.23, transitive obresti K 40.102.45, nevzdržena dividenda K 408; rezervni sklad K 65.849.03, pokojninski sklad K 2100 — čisti dobiček K 111.393.20. Ker je občni zbor sprejel soglasno predlogo upravnega sveta pride 6% dividenda (K 24 — na delnice), začenši od 13. marca t. l. k izplačilu. K rezervnemu skladu priredilo se je K 34.150.97, iznaša torej po dveletnem obstanku banke K 100.000; pokojninski sklad založil se je s K 3000 in ostanek K 7318.06 se je prenesel na novi račun. Ljubljanska kreditna banka ima v Spletu svojo podružnico, ki na tamošnjem trgu dobro uspeva.

(Svojega moža je dala zapreti) mesarica U. S. v Ljubljani, ker je predvč. zvečer grozil da vse ustrelji. — Prinesel je domov puško. Ko jo je vzel v roke, da bi jo nabasal, sta njegovi hčerki zbežali iz hiše in šli klicat mater, katera je poslala po policaja, da je šel v hišo in možu odvzel puško, njega pa aretiral. Žena pravi, da si ni svesta življenja pred možem. Policija je moža izročila sodišču.

(Delavca povozil vlak.) Pri železniškem prelazu v bližini, kjer se stikati skupaj Kamniška in Gorenjska železnica, je bil v sredo popoldne povozen delavec Ivan Peterlin, star 48 let, iz

Domžal, oženjen in oče šestih otrok. Delal je na progi, ko sta privozila rezervna stroja; enemu se je umaknil s tira, drugemu pa ne, ker ga ni videl in ne slišal priti. Stroj ga je zgrabil in vrgel na sino, da si je prebil glavo in zlomil nogo. Peterlin je bil takoj mrtev.

(Šolar ubil šolarja.) V Št. Jakobu ob Savi je nek učenec iz šole gredé toliko časa bil svojega součenca s kamenom po glavi, da ga je ubil.

(Tatvina na semnju.) Josipu Mattelnu, po sestniku v Flisingu pri Wildonu je bila te dni na semnju v Kamniku na Gorenjskem ukradena listnica, v kateri je imel bankovec za 1000 K in več bankovcev po 100, 50 in 10 K, vsega skupaj šest tisoč osem sto kron. Tatu niso še dobili.

(Petnajst let težke ječe) je prisodilo celovško sodišče kaplanu Mašek, ki je hotel zastupiti svojega župnika. O tej stvari smo že poročali svoj čas. Mašek je ukradel svojemu župniku Strnadu branilno knjižico s 3842 kronami. Ker je letel sum tudi nanj, da je ukradel ta denar, spozabil se je Mašek tako daleč, da je primešal mašnemu vinu ciankalija in tako hotel zastupiti svojega župnika. Leta je takoj spoznal, da je nekaj v vinu in ga ni izpil. Preiskava je dognala, da je bil v resnici vinu primešan strup in da je Mašek storilec zločina. Porotniki so spoznali Maška enoglasno krivim tatvine in z enajstimi glasovi poskušene zavrtnega umora. Sodišče ga je nato obsodilo na 15 let težke ječe z enim postom na mesec in v povrnitev zneska 3842 kron župniku Strnadu. Strnad in Mašek sta oba Čeha. V politiko se ni vtikal niti prvi, niti drugi.

Poziv!

Od strani začasnega odbora, ki vodi akcijo v blaženje bede v Dalmaciji, smo prejeli nastopni poziv:

Iz Dalmacije se razlega strašen klic po kruhu. V mnogih krajih, zlasti v okrajih Spljet, Senj, Benkovac, Imost, Brač in Kotor, v vaseh raztrganega skalnatega gorovja, nedostaja za radi slabe letine zadnjega leta in zaradi pomanjkanja dela, živili, da se uteši glad. Že preti legar vsled gladu s svojimi strašnimi posledicami.

Obračamo se torej na tolikrat izkazano dobrodelnost naših sodržavljanov za prispevke, da se olajša najhujša beda prebivalstva v najjužnejšem delu države in se nabavijo živila v obrambo, da ne nastane legar vsled gladu.

Še nikdar niso prebivalci Dalmacije prosili dobrodelnosti. To se godi prvič. Prebivalci državnega glavnega in prestolnega mesta dunajskega, avstrijski narodi so vselej pokazali gorko čuteče srce za svoje trpeče bližnjake.

Podpisani začasni odbor prosi vse svoje blage sodržavljanke, da z dejansko podporo bednemu delu dalmatinskega prebivalstva izrazi človeško sočutje za bedo naših dalmatinskih sodržavljanov ter z naglo pomočjo kroté nevarnost, ki preti tam vsled gladu.

Milodare bodo sprejemali podpisani odbor, Dunaj I. Freyung št. 3 in uredništva dnevnikov, ki jih bodo tudi potrjevala.

Na Dunaju 1. marca 1903.

Zčasni odbor za olajšavo bede v kraljevini Dalmaciji,

Graf Jan Harrach,

član gosp. zbornice in o. kr. tajni svetnik, predsednik.

Društveno gibanje.

(„Delavsko podporno društvo v Celju“) priredi v četrtek, dne 19. t. m., t. j. na dan sv. Jožeta, društvenega zavetnika, ob 3. uri popoldne v veliki dvorani „Narodnega doma“ v Celju svojo vsakoletno veselico s petjem godbo, tombolo itd.

(Celjski „lawn-tennis“ klub) priredi v torek, dne 17. marca t. l. ob 8. uri zvečer v „Narodnem domu“ svoj redni občni zbor s sledečim sporedom: a) poročilo odbora, preglednikov in odobrenje računov; b) volitev odbora; c) volitev preglednikov; d) slučajnosti. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Velenje.) Bralno društvo gornje šaleške doline priredi svoj redni občni zbor v sredo, dne 25. marca t. l., točno ob 5. uri popoldne v gostilni gospoda Vinko Jezovnika v Velenju. Po zborovanju bode tamburaški zbor igral. Kmetje, udeležite se v mnogobrojnem številu tega zborovanja!

(Iz Konjic.) V nedeljo, dne 25. marca 1903 priredi slovensko pevsko društvo koncert v prostorih čitalnice. Začetek točno ob 4. uri popoldne. Vetopnina: sedeži po 1 K, obitelji po 2 K; stojišča 80 vin, kmetje polovico. Na mnogobrojni obisk vljudno vabi odbor.

Politični pregled.

(Državni zbor.) Prvo branje državnega proračuna se je srečno končalo. Ministrski predsednik je odgovarjal poslancu Bergerju, ki je v svojem govoru napadel vladarsko hišo ob priliki, ko je izjavil, da bo glasoval proti povišanju civilne liste. Govorilo je še nekaj govornikov, med njimi češki poslanec Herold. Ko se je nato debata zaključila, sta govorila generalna govornika, grof Dzieduszycki „za“ in Biankini „proti“. Biankini je posebno povdarjal, da se s slovanskim prebivalstvom v avstrijskem Primorju slabše postopa, kakor bi žnjim postopala inozemska oblastva. Prešel je nato zopet na tajno klavzulo v pogodbi z Italijo in zahteval natančnega odgovora od ministrskega predsednika. Proračun se je izročil nato odseku v pretres. Danes je prvo branje na godbe z Ogrsko.

(Jugoslovanski klub) je sklenil v svoji seji prošli petek, da bo glasoval proti dovolitvi državnega proračuna in sicer zato, kar se je posebno povdarjalo, ker hoče vlada Jugoslovane izročiti Nemcem v roke. Temu so najjasnejši dokaz do godki na Štajarskem, Koroškem in v Primorju. Kar se pa tiče zvišanja civilne liste, je sklenil klub, da bo glasoval za zvišanje.

(Celjska gimnazija.) V zadnji številki smo priobčili brzojavko našega poslanca viteza Berksa, v kateri nam javlja, da je podal predlog, da se zgradi slovenska gimnazija v mestu Celju. Predlog so podpirali razun poslanca viteza Berksa sami mladočeški poslanci, ki so s tem pokazali, da so pripravljeni zagovarjati naše narodno kulturne zadeve, morda celo prej in rajši kakor nekateri naši slovenski poslanci. Poslanec vitez Berks je najbrž zato naprosil Mladočehe, da podpirajo njegov predlog, ker ga je svoj čas slovenski list, za katerim stoji nekaj poslancev, jako ostro, pa popolnoma neopravičeno napadel v zadevi zgradbe celjske slovenske gimnazije. Vsekako čast poslancu vitez Berksu, ki se tako močato poteguje za ta najvažnejši slovenski kulturni zavod na Spodnjem Štajarskem!

(Program „Slovanske zveze“): „Klub vidi smoter svojega delovanja v svobodnem razvoju države in njenih narodov na kršansko-demokracičnem temelju in zahteva osobito razširjenja političnih pravic ljudstva na temelju splošne volilne pravice, podkrepljenje in razvoj samouprave ter gospodarske in socialne reforme na korist produktivnim stanovom: kmetiskemu, obrtnemu in delavskemu stanu. Svojo posebno nalogo vidi klub v boju za enakopravnost narodov v državi.“

(Deželni zbori.) Med velikonočnimi državnoborskiimi počitnicami se snidejo nižjeavstrijski, gališki in tirolski deželni zbor.

(Srbski kralj Aleksander) menda v kratkem obišče našega cesarja na Dunaju.

(Ruski car) je izdal manifest, s katerim se v prvi vrsti proglašava avoboda veroizpovedanja; prevlada ostane pravoslavni veri. Pravoslavnim svečnikom se zboljšajo gnotne razmere. Kmetstvu in nižjemu plemstvu se hoče pomagati z ustanovitvijo državnih kreditnih zavodov. Uprava gubernij in okrožij se reformira v toliko, da bodo nekaj poslov prevzeli krajevni zastopi, nekake nove občinske avtonomne uprave. S tem manifestom se je storil začetek socialnih reform na Ruskem.

Loterijske številke.

Građec, dne 14. marca 1903: 16, 57, 71, 75, 4. Dunaj, „ „ „ „ 53, 78, 61, 31, 90.

(122)

Vabilo na redni občni zbor posojilnice v Celju

registrovane zadruge z neomejeno zavezo —
Vorschussverein in Cilli, registrierte Genossen-
schaft mit unbesehränkter Haftung

kateri se bodo vršili

v soboto, dne 28. marca 1903, ob 2. uri pop.
v sejni dvorani „Narodnega doma“ v Celju
s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelnstva.
2. Odobrenje letnega računa za l. 1902.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Določitev obrestne mere od vlog, deležev in posojil.
5. Rasni nasveti.

Načelnstvo.

Razpis prodaje.

V konkurzu Karola Rayer v Arolinu pri Vojniku prodaja se **zaloga mešanega blaga**, obstoječa iz manufakturnega in specerijskega blaga, iz železnine, spirituoze, barv in deželnih pridelkov s trgovinsko opravo vred, ki je vse sodno cenjeno na 121185 K 74 v. To le blago se bo prodalo počez tistemu, ki največ ponudi in gotovo plača.

Cenilni zapisnik, iz katerega se izločijo le stvari, zaznamovane pod redn. št. 1 do 6, št. 22, 23, 113, 114, 824, 833, 1138 in št. 1223 do 1231, se lahko pregleda v navadnih uradnih urah ali na c. kr. okrožnem sodišču v Celju ali pa pri skladnem upravitelju gosp. dr. Ludoviku Filipiču, odvetniku v Celju. Oskrbništvo konkurzne sklade ne jamči niti za gotovo število, niti za določno mero, niti za določno kakovost blaga. — Za loga blaga se lahko pregleda na licu mesta dne 28, 29. in 30. marca 1903, ako se dotični poprej pri upravitelju oglasi.

Pismene ponudbe, katerim je priložiti kot vadij 1000 K, naj se vložijo pri upravitelju konkurzne sklade, gosp. dr. Ludoviku Filipiču, v Celju najdalje do 1. aprila 1903. Upravni odbor si pridržuje sprejem ponudbe, vrne pa takoj zalozene varščine onim, katerih ponudbe ni sprejel.

Celje, dne 12. marca 1903.

(118)

Za upravni odbor:

dr. L. Filipič, upravitelj konkurzne sklade.

Odda se lično

meblovana sobica

s separatnim yhom, na Lavi, Ljubljanska cesta št. 16. Istotam se sprejmeta dva dijaka na stanovanje in hrano. Vse pod jako ugodnimi pogoji radi male oddaljenosti iz mesta (20 min.).

(119)

Ženitna ponudba.

Mlad, inteligenten gospod, dobro situiran, želi se tem potom seznaniti z mlado, izobraženo damo, ki naj bi imela tudi nekaj premoženja. V slučaju medsebojne simpatije v najkrajšem času poroka. Ponudbe s slikami, ki se vrnejo, naj se blagovolijo poslati pod šifro „A. M.“ upravništvu „Domovine“ v Celju. Najstrožja diskretnost častna stvar.

(121) 2-1

Vabilo

na

28. redni občni zbor Gornje-Savinjske posojilnice v Mozirju

dne 23. marca 1903 ob 9. uri dopoldne.

Dnevni red:

1. Prečitanje in odobrenje zapisnika 27. občnega zbora z dne 10. marca 1902.
2. Poročilo načelnstva o delovanju in o računih za leto 1902.
3. Poročilo nadzorništvu in njega nasveti o uporabi prestopa.
4. Volitev načelnstva in nadzorništvu.
5. Posameznosti.

(106)

NAČELNIŠTVO.

Služba cerkovnika

v Vojniku se podeli. Letna plača 400 K, postranski zavrnjek 100 K. Prosta zbirca in stanovanje. Oženjeni brez otrok imajo prednost. Prošniki se naj osebno oglašijo pri župnijskem uradu do 1. aprila t. l.

(120)

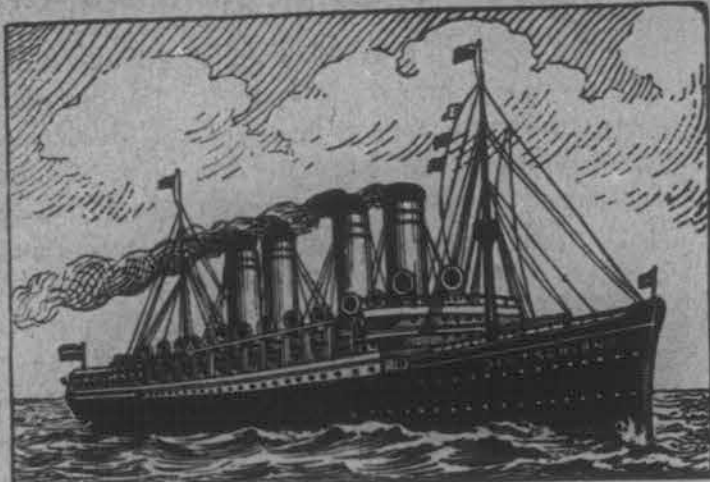
Krompir, fižol, predivo

(106)

— kupi —

Anton Kolenc, trgovec v Celju.

Kdor kaj ima, naj takoj naznani.

Največje, najhitrejšje

ter najvarnejše vrste

velikanskih parnikov

ki vozijo na

AMERIKO

Hamburg—New-York

(233) 72

le 6 dni.

Vozne karte po najnižjih cenah za vse razrede prodaja, ter daje pojasnila točno in brezplačno, oblastveno potrjena

Agentura Hamburg-Ameriške Linije

v Ljubljani, Marijin trg šte. 1 — nasproti Frančiškanski cerkvi.

Trgovina z železnino „MERKUR“ PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta šte. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnice, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelske a orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode, tehnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

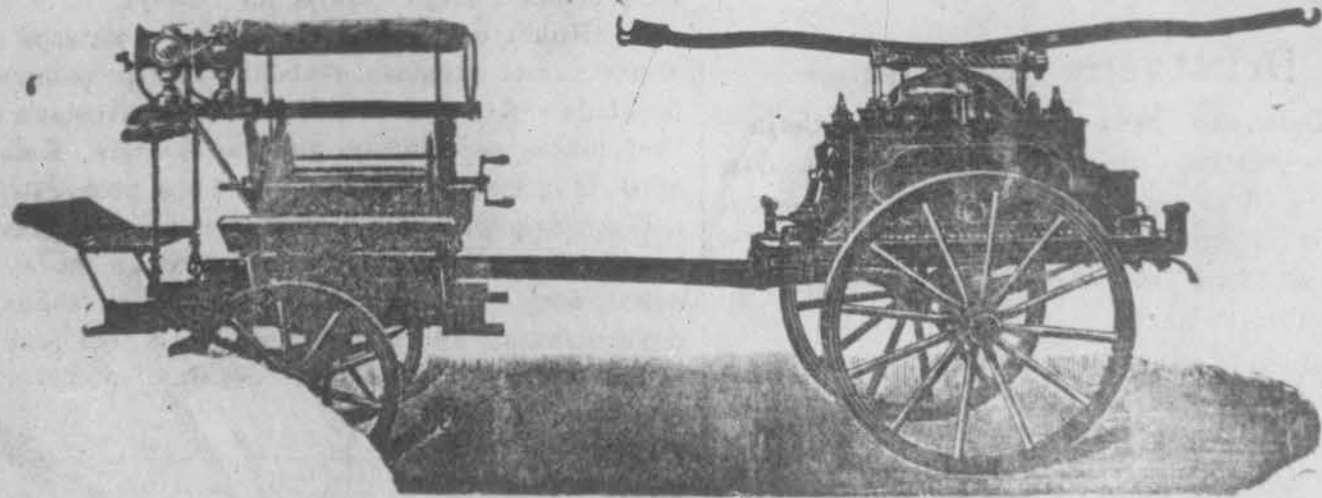
Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

— Tomaževa žlindra, najboljšje umetno gnojilo. —

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna

Cene nizke.

(645) 50-36

Podružnica R. A. SMEKAL v Zagrebu.

Ljetalica in tisk D. Erbarja v Celju

C. kr. priv. tovarna strojev, brizgalnic, kmetijskih strojev, I. moravska mehanična tkalnica
cevi in pasov

R. A. SMEKAL

v Čechu pri Prostjevu in Smichov-Praga.

Podružnica v Zagrebu, Frankop. ulica 9

priporoča glavnim gasilnim društvom, občinam in zasebnikom brizgalnice vsake vrste, s patentom proti zmrzanju in s pritrdbo, da tiste na obe strani vodo vlečejo in mečejo, parne brizgalnice, s kojima zamoreta samo dva človeka opravljati delo — naučba v teku treh dni — ter ne potrebujejo izprašanega strojevodje; dalje vse drugo gasilno orodje, čelade, pase, sekirice itd., kmetijske orodje in Peronospora-brizgalnice. — Blago solidno, elegantno in ceno. Plačila po dogovoru.

Odgovorni urednik in izdajatelj Rudolf Libensky.